

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

XXXV. Cur breuior nunc, quam priscis temporibus vita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

aut aëris intemperies, aut labor nimius, aut intemperatus victus, aut aliud quidpiam eiusmodi citius, quam oportuisset, vitæ finē adferre. Nihilominus posse etiam aliquantulum protrahi, & longiorem fieri, siue humidi siccationem calorisque cōsumptionem impediendo, tum siccantibus refrigerantibusque causis remotis, tum exteriori aliquo fomēto adhibito, siue optima viuēdi forma, siue medicamentorū demum virtute, quæ humidum & calorem quoquo modo recreet & vitam ad breue tempus longiorem faciant. Quod perfacile fuerit, si mors imminens non ex humidi & caloris consumptione oriatur, sed ex nimij cibi oppressione, aut ex aëris noxij intēperie, aut ex alia simili extrinseca causa. Quoniā cum naturalis periodus absoluta nodum sit, si exterior inimica causa, quæ mortem adfert moueat aut impediatur, incolumis viuenti vitæ persistet.

CVR BREVIOR NVNC, QVAM
priscis temporibus, vita.

CAPVT XXXV.

Aterum si tam sacras, quam prophanas historias repetamus, vitæ nostræ periodū inuenimus magnopere fuisse mutatam; multoq; magis longæuos fuisse homines priscis temporibus, deinde semper vsque ad nostram hanc ætatem vitam factam esse breuiorem. Principio vixisse homines ad octingentos & nongentos annos & amplius, sicut Geneleos liber cap. 5. testatur. Quos annos fuisse solares, nō lunares aut paulo maiores, vt aliqui crediderunt; ex cap. 7. & 8. manifestum est: Vbi in vnico illo anno, quo Noëticū diluuium durauit, plures numerantur menses, vel etiam septimus & decimus, & plures in singulos dies, vsque ad vigesimum septimum. Tum ex eo colligitur, quod eorum hominū quipiam genuisse filios narratur, cum sexagintaquinque annorum esset, hoc est quinque annorum aut paulo amplius, si de lunariibus annis id intelligatur. Alius post diluuiū, quo tempore facta est breuior vita, dicitur in cap. 25. fuisse mortuus in senectute bona, prouectæque ætatis, & plenus dierum: Cum tamen quintum & septuagesimum annum supra centesimū non excederet: qui si ad lunares referantur, non erunt plures, quam quindecim. Deniq; passim in sacris libris anni & menses nominantur, & in mensibus hebdomadæ ac dies distinguuntur non minus, quam nunc apud nos fiat.

Quosdam tamen licet paucissimos, multo post ea tempora vidisse quingentesimum & sexcentisimum annum & amplius, cap. 3. lib. 1. Iudaicarum antiquitatum Iosephus, & lib. 7. naturalis historia cap. 48. Plinius memorant: Quamquam annos hosce aut trimestres aut omnino lunares idem Plinius dicat. Verum mox in cap. 49. subiungit plurimos, qui in Italia censu Imperatorum Cæsarum centesimum solarem annum excessisse, & alios, qui centesimum quinquagesimum attigisse raperti sunt. Nūc autem vix vllus videt centesimum, & diutissimè vixisse creditur, qui octogenarius moritur. Tanta mutationis causa multiplex adferri potest.

Primum enim vitam tēporibus singulis breuior-

rem reddi oportet: quoniam magis semper recedit à primo principio primæque naturæ cuiusque origine; & ideo magis in dies consenescit vna quæque, & ad occasum accedit. Nam quod in hominibus atq; adeo viuētib; singulis accidit; vt quò magis à suo principio distat, eò magis eorum vitæ & duratio minuat: Hoc ipsum in vniuersa specie ac natura, quæ in singulis conseruatur, intelligendum est euenire. Primum ergo maximè diurna fuit vita, quòd recēs natura robustissima esset, optimèque temperata & constituta. Post verò paulatim consumpto robore, morboque plurimo fractis viribus ac temperatione vitata; nihil mirum, si caduca magis & moribunda viuūt.

Deinde accesserunt crebra diluuiā inundationes aquarum, & incendia plurima: De quibus in Timæo & lib. 3. de legibus Plato, & Aristot. c. vlt. li. 1. meteororum. Ita namq; corrupta magnopere & permixta elementa fuerunt: in quibus aër præsertim vaporibus plurimis repletus est, humidiorque, quam par esset, factus, & quasi infectus plurimorum cadauerum putredine alijsq; sordibus, quæ in terra cōgestæ sunt. Inundationibus etiā illis aquarum factum est, vt cibi, quibus animantiū vita sustentari debuerat, propter nimium humorem aqueum detrimentum maximū paterentur. Quare cum minus feliciter corpora restauraretur, nihil mirum si minus viuere potuerūt. Hoc ita esse, magno illud erit argumento, quòd cum vsq; ad Noëticum diluuium felicissima esset & longissima hominū vitæ; statim post diluuiū repente truncata est.

Sed etsi nullæ essent huiusmodi aquarum inundationes, minus tamē bona & succosa minorisq; virtutis essent alimenta omnia: quòd terra virtus ac feracitas singulis temporibus exhauriatur magisque minuatur: & ideo animalium quoque carnes corpora nostra minus reficiunt.

Scientia quoque illa & cognitio herbarum, lapidum, & naturalium virtutum cæterarum rerum, quæ Adamo fuerat à Deo tributa, quæque ad vitam sustentandam plurimū proderat, paulatim perijt.

Accedit hominū intēperantia, & immoderatus vsus sex illarum rerū, quæ à medicis nō naturales appellatur: ac potissimum nimius cibus & potus, ciborumque varietas & condimentum: tum verò immoderata Venus. Nam prior quidem causa adducit plurima morborum genera, natiuumque calorem debilitat & opprimit: posterior autem corpora siccata, refrigerat, & immaturam senectutem adducit. Quocirca cum dixisset Hippocrates in Aphor. 28. lib. 6. Eunuchos podagra non laborare, Galenus illorum verborum interpretationē faciens, sæculi sui miseriam & calamitatem seridè deplorat. Hippocratis, inquit, temporibus id verum erat, hunc verò propter nimium tum otium, tum vitæ intemperantiam, non item habetur verum. Et omnino ex toto hominum genere non multò post addit propter vitæ temperantiam & moderationem summam paucissimos fuisse Hippocratis temporibus, qui podagra laborarent: At sua ætate auctis delitijs, luxu, & voluptatibus, infinitam esse podagra laborantium multitudinem. Ergo, vt verbis vtat Plinij in præmio lib. 14. voluptas viuere cœpit, vitæ ipsa desijt.

Huc nimirū spectat etiā præmatura generatio & propagatio naturæ. Antiquiores ad procreandum non copulabatur nisi ætate iam perfecta & robustis viribus: Quare & ipsi min⁹ detrimenti patie-

D ij

Priscis annos
fuisse solares.

Prima causa.

bantur, & perfectiorem magisque longævum gi-
gnabant factum. Posteri autem immatura adhuc
necdū satis confirmata ætate coniungi cœperunt.
Ex quo duo incōmoda secuta sunt. Primum enim
ipsorum corpora minus perfici potuerunt: bona
scilicet alimenti parte consumpta, qua illorū cor-
pora crescere & ad perfectum statum adduci de-
buissent: quin potius inter ipsa ætatis principia
debilitata sunt & fracta. Deinde imperfectum &
minus viuacem factum ceciderunt. Quam ob cau-
sam sapienter Philosophus in 7. Politicorum lib.
cap. 16. in Republica voluit adolescentiū congres-
sum prohiberi; quod in omnibus animalibus im-
perfecti, & feminæ potius, quàm mares, paruaq;
omniñō corporis forma sint iuueniles partus:
Eoque brevi tempore interire, oraculi responso
confirmavit. Quare feminis ante decimum o-
ctavum & maribus ante trigésimum quintum æ-
tatis annum non permittit nubere: ætate scilicet
magis confirmata & robusta; qua diuturnior pro-
les fieri potest.

7. Denique huius rei causa mihi videtur fuisse
peccatum. Nam ante primi parentis facinus hu-
mana natura à Deo condita fuerat nunquam mori-
tura. Post peccatum verò primis illis sæculis, qui-
bus maior erat hominum innocentia, aut minor
certè malitia diuturnior vita concedebatur: præ-
sertim cum ad propagandum genus humanū ne-
cessaria videretur. At multiplicata tandem natu-
ra, ac utique sceleribus, brevius factum est viuendi
tempus. Ita colligi potest ex capite sexto lib. 1.
Geneseos. Vbi postquam homines multiplicati
essent super terram, propter eorum scelera con-
stituit Deus illorum vitam minuire & ad centum
viginti annos contrahere. His enim verbis signi-
ficatur, tum propter vitæ integritatem & cultum
Dei; tum propter naturæ multiplicationem, lon-
giorem antea concessam fuisse vitam; deinceps
verò propter scelera & satis auctam naturam fuisse
breuiorem.

*QUAE VIUENTIA LONGIO-
REM HABEANT VITAM.*

CAPVT XXXVI.

Am verò si queratur, quenam viuentia
longiorem degant vitā, vix quidquam
videtur certi pronuntiarī posse. Quo-
niam vt in cap. 3. lib. de longitudine &
breuitate vitæ Philosophus tradidit; nec ea, quæ
sunt corpore grandiora, affirmare licet esse magis
diuturna; siquidem equus homine maior minus
viuit. Neque minora; quoniam insecta pleraque
vix vnum annum viuunt. Neque plantæ & stir-
pes; quarum plurimæ ne vnum quidem annum
absoluunt. Neque sanguine prædita animalia;
quoniam apis quibusdam sanguineis magis est vi-
uax. Neque exanguia; quippè plurima sunt an-
nua. Neque terrestria; quia multa vnicum annum
durant: neque aquatilia; quoniam ostracea & mol-
lia ferè sunt annua.

Quid ergo in plantarum genere quædam sunt,
quæ omnium diutissimè viuunt; vt palma & cu-
pressus; quæ ad quingentos annos & amplius di-
cuntur vitam producere. Cur verò plantæ aliquæ
tam diu viuant, aut ea est causa, quod reflorescant
sæpè & quasi renouentur: aut ea potius, quod æ-
re pingui, humore abūdant. Quod ex eo colli-

*Cur quædam
plantæ diutissimè
viuant.*

gi potest, quòd aquæ innatant: & si quæ duro ac
ipillo cortice rectæ sint, diutissimè humore ab ex-
ternis iniurijs tuerentur, ne aut siccetur aut conge-
letur, & ideo viuūt. Verè autem affirmatum fuisse
videtur à Theophrasto in 4. de illarū hist. lib. cap.
14. & lib. 2. de earundem causis cap. 15. diuturnas
magis esse terrenas, quàm aquatiles. Duriore enim
& magis syncero humore constant, minùsque re-
frigerantur. Deinde syluestres magis, quàm vrb-
anas & domesticas; quippè robustiores sunt, spif-
siores, fructuque infusciores. Ac demum inter
vrbanas ac domesticas citius eas interire, quæ fec-
unda sunt quàm eas quæ infuscandæ, citius mul-
tiferas, quàm pauciferas, citius eas, quæ dulces,
quàm eas quæ acidos fructus pariunt: Magnam
enim & potissimā substantiæ partem detrahit fu-
stificatis; præsertim si dulces fructus sint: Nam
optimam substantiam exhauriunt. De animalibus
portò extat illa Virgilij Poëtæ sententia,

Ter binos decresque nouem superexiit in annos

Iussa senescerunt quos implet vita virorum:

Hoc nouem superat viuendo garrula cornix.

Cornicem mortuo marito nouem hominum æta-
tibus viuam persequere scripsit Plutarchus in

opusculo, quòd bruta animalia ratione vtantur,

Et quatuor egreditur cornicis sæcula ceruus:

Aspidem ceruum ter vincit cornus: at illum

Multiplicat nouem phœnix reparatilis ales.

Quem vos perpetuo decies præuertitis euo

Nympha Amadriades, quarum longissima vita est.

Hi colibent finis viuacia fata animantium:

Cætera secreti noui Deo arbitri eui.

Sed quid quid fabulentur Poëtæ, prudenter iu-
dicauit Philosophus sanguinea vniuersè exanguis
longioris esse vitæ. Quia cum sanguis calidus sit
& humidus, aptissimus est ad conferuandā vitam.
Quòd si in quibusdā secus accidat id aut propter
exaguiū magnitudinē & sanguineorū quorūdam
paruitatem eueniat: aut propter bonum humidum
dulcēque cibum, quo vescitur, vt in apibus: aut
propter duram pellem, qua illorū humor & calor
optimè defenditur.

Terrestria quoque aquatilibus viuaciora esse tra-
didit: propterea quod humidū habent magis æ-
reum, purum, & pingue quodque difficilius conge-
letur: aquatilia verò humore magis aqueo, dilu-
to, & impuro abundent; nisi fortasè corporis
magnitudo compenset.

De aibus multa narrantur, quæ mihi non parū
suspecta sunt. Namque vitam earum breuiorē esse,
quàm terrenorū animalium, probabilis certè ratio
suadet. Quoniam ex corpore ferè sunt perexiguae,
parumque humoris continent, quod facile sicari
queat. Sed ratione locorū, in quibus degunt, aut
vicijs, aliarūque extrinsecarū causarū, fieri potest,
vt quædam diutius viuant, quàm terrestria multa.

In vniuerso autem terrestriū genere affirmavit
Philosophus, tum eo loco, tum in ca. vlt. lib. 4. de
animalium ortu, hominem & elephātem diutissi-
mè omnium viuere, diutiusque elephantē, quàm ho-
minem. Fortasè propter magnā corporis vastita-
tem, quæ humidū plurimum continet. Si tamen sa-
cras euoluas historias, hominē planè reperies na-
tura sua & cōditione vitæ habere omnium longissi-
mam: siquidē ad nonagētos annos & amplius eum
vixisse legimus. Quod rationi per quàm consenta-
nū est. Nō solū enim is reliquis omnibus præesse
debebat & omnibus vitæ: verū etiā eum in naturali
calore